

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XXVI. Correctio legis adversus orbos, & legis de testamentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

των εἰσω τῆς ἐκκλησίας. ἐγὼ ἢ τῶν ἐκτός ὑπὸ Α
Θεῷ καθεσάμενος, Ἐπίσκοπος ἀνείλω ἀκόλα-
στα δ' ὄντων τῶ λόγῳ διανομήν, τὰς δὲ χρο-
νίας ἀπάντας ἐπεσκόπει, πρὸς τρεπὲ τε ὄση
πρὸς ἀνὴ δυνάμεις τὸν εὐσεβῆ μεταδώκει
βίον.

fiam sunt, Episcopi estis. Ego verò in iis
quæ extra geruntur, Episcopus à Deo
sum constitutus. Itaq; consilia capiens
dictis congruentia, omnes Imperio suo
subjectos Episcopali sollicitudine gu-
bernabat; & quibuscumque modis pot-
erat, ut veram pietatem consecraren-
tur, incitabat.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ΄.

Ὅτι θεὸς Καλοῦσιν: θυσιῶν ἢ τιλετῶν ἢ μονομαχιῶν, ἢ τῶ
τοσφῶν ἀκολάτων τῶ Νίλῳ.

Ἐθνη εἰκότως ἐπαλλήλοις τε νόμοις καὶ
διατάξεσι τοῖς πᾶσι διεκελεύετο, μὴ θυεῖν
εἰδώλοις, μὴ μαθεῖα ἀειεργάζεσθαι. μὴ ξοά-
νων ἐγέρσεις ποιείσθαι, μὴ τελετὰς κρυφίας ἐπι-
τελεῖν. μὴ μονομάχων μισαφονίας μολύνειν
τὰς πόλεις, τοῖς ἢ καὶ Αἰγυπτίῳ αὐτὴν τε τὴν
Ἀλεξάνδρῳσιαν, τὸν παρ' αὐτοῖς ποταμὸν δι-
αδρῶν ἐκλειπυμένῳν θεραπεύειν ἔθος ἔχειν,
νόμος ἄλλος κατεπέμπετο, πᾶν τὸ τῶν ἀνδρο-
γυνῶν γένος ὡσπερ πικροδύλον, ἀφανὲς γί-
νησθαι βίαι. μὴ δ' ἔξεναι ποι ὀραῖσθαι τὰς
τὴν ἀσέλγειαν ταύτῳ νεοσηκότας. ἐπεὶ δ'
ἔπειτα οἱ δευσιδαίμονες μηκέτι τὸν ποτα-
μὸν ρεύσθαι αὐτοῖς σιωπῆσθαι, πᾶν τὸ ἐναντίον ἢ
πρὸς ἐδόκησαν Θεὸς τῶ βασιλέως συμπράτ-
την νόμῳ ἀειεργάζεσθαι οἱ μὲν γὰρ ὅτι ἦσαν,
οἱ τῆ σφῶν βδελυγία τὰς πόλεις μαινοῦντες.
ὁ ἢ ὡσανεὶ καθαρθείσης ἀπὸ τῆς χάρας, ἐφέ-
ρησθαι οἱ ἢ ἡδέ ποτε. ἀνέβαινεν τε πλάσιῳ τῶ
ρεύματι, πάσας ἐπικλύζον τὰς δὲ ἄστας. ἐρ-
γοῦ παιδεύων τὰς ἀφρονας, μιὰς μὲν ἐπι-
τρέπεσθαι δεῖν ἀνδρας. μόνῳ ἢ τῶ παντός
ἀγαθὸς δοτῆρ, τὴν τῶν καλῶν ἀναλιθῆναι
αἰτίαν.

Hinc est quòd crebris legib' & con-
stitutionibus interdixit omnibus,
ne simulacris sacrificarent; ne vates cu-
riosè confulerent; neve simulacra eri-
gerent; aut arcana sacra peragerent;
postremò ne cruentis gladiatorum spe-
ctaculis urbes contaminarent. Cùmque
Ægyptii & Alexandrini fluvium suum
ministerio quorundam hominum effe-
minatorum colere consuevissent, lex
quoque ad eos data est, ut omnis An-
drogynorum natio tanquam adulteri-
na, è medio tolleretur; nec usquam
conspicerentur ii qui hujusmodi impu-
ditiæ morbo laborassent. Sed quo-
niam superstitioni homines existima-
bant, Nilum posthac more solito agros
suos minime irrigaturum, Imperatoris
legi favens Deus, contrarium prorsus
quàm speraverant præstitit. Nam illi
quidem qui urbes obscenitate sua pol-
luebant, esse desierunt. Ipse autem flu-
vius, quasi expiata purgataque ipsi tota
regione, uberior quàm unquam antea
affluxit, & largiore aquarum copia ex-
undans, agros omnes irrigavit: stultos
homines re ipsa docens atque admo-
nens, impuros quidem averfari oportere;
fili autem Deo omnium bono-
rum Auctori, prosperos casus esse ad-
scribendos.

CAPUT XXV.

De prohibitione sacrificiorum & initiationum,
& de abolitis gladiatoribus & impuris
Sacerdotibus Nil.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ΄.

Νόμῳ τῶ κατα' ἀτίκων ὄντος διόρθωσις, ἐπι δεῖ ἐξ τοῦ θεοῦ
διόρθωσιν, ὁμοίως διόρθωσις.

Ἀλλὰ γὰρ μνηστῆρα βασιλεῖ πρᾶχ-
θῆναι ἐφ' ἐκάστης ἐπαρχίας, πλείστη γέ-
νοι ἀνρασῶν τοῖς γράφειν ἀντὰ φιλοδύμη-
μένοις ὡσπερ ὄντων καὶ νόμους ἐς ἐκ παλαιῶν
ἐπι τὸ ὀσιώτερον μεταβάλλων ἀνεπέδοτο καὶ
τέτων δ' ἐν ὀλίγῳ ῥᾶον ἐκφῆναι τὸν τρόπον.
τὰς ἀπαίδας παλαιῶν νόμων ἐρηψέει τ' τῶν το-
νῶν διαδοχῆς ἐπιμωρεῖσθαι. ὅτι ἢ ὅσα κ' τῶν
ἀτίκων ἀπληθῆς νόμων, ὡσανεὶ πεπλημ-

CAPUT XXVI.

Correctio legis adversus orbos, & legis de
testamenti.

Verum enimverò cùm hujusmodi
res penè innumerabiles in singulis
provinciis ab Imperatore gestæ sint,
quicumq; eas curiosius scribere aggressi
fuerint, amplissimam certè materiã ha-
bituri sunt. Cujusmodi est quòd pluri-
mas leges ad majorem sanctitatè tradi-
cens, pro antiquis novas fecit. Atq; hu-
jus rei forma uno aut altero exemplo
declarari potest. Orbos antiq; leges
hereditatis patrum ademptione plecte-

Yyy

bant. Erátque lex hæc sane atrocissima; quippe quæ homines liberis destitutos, tanquam alicuius criminis reos, pœnâ afficeret. Imperator verò hoc abrogato jure, sanctam ac religiosam legem tulit. Eos enim qui sponte ac dedita opera peccarent, congruo supplicio afficiendos esse aiebat. At vero multis natura liberos denegavit; qui cum numerosam sobolem sibi optassent, tamen ob corporis infirmitatem liberis caruerunt. Alii sine liberis ideo vixerunt, non quòd successores habere liberos nollent, sed quod muliebrem copulam averfarentur; præ ardentissimo amore Philosophiæ id continentiæ genus amplexi. Multæ præterea mulieres divino cultui consecratæ, castitatem atque omnimodam virginitatem coluerunt; & tam animos suos quàm corpora, purissimæ ac sanctissimæ vitæ mancipaverunt. Quid ergo? utrum hoc supplicio, an potius admiratione & approbatione dignum haberi oportuit? Etenim hujus rei vel conatus ipse maximam laudem meretur: effectus verò, naturæ humanæ vires excedit. Eos igitur quibus naturalis infirmitas, licet maximè cupientibus, liberos denegavit, miseratione prosequi potius quàm pœna afficere decet. Qui vero sublimioris Philosophiæ amore ducitur, is non mulctâ, sed admiratione omnium dignus est. Ad hunc modum Imperator summa cum æquitate legem illam correxit. Præterea antiquis legibus cautum fuerat, ut morientes & ultimum, ut ita dicam, ducentes spiritum, certis quibusdam verbis testamenta scrupulosè componerent; præscriptæque erant formulæ & solemnitates, ac verba quæ addi deberet. Ex quo plurimæ fraudes admittebantur ad circumscribendam morientium voluntatem. Quod Imperator cum animadvertisset, hanc etiam legem emendavit; statuens ut nudis verbis & qualicumque oratione testamentum condere morientibus liceret, & supremam voluntatem quovis scripto declarare; aut si mallent sine scripto testari, id facerent adhibitis duntaxat testibus idoneis, qui fidem servare absque mendacio possent.

CAPIUT XXVII.

Quod legem tulit ne Iudei Christianum mancipium haberent, utque Conciliarum decretata essent, & cetera.

Quinetiam legem tulit, ne Christianus ullus serviret Judæis. Neque enim fas esse, ut ii qui à Domino redem-

Α μεληκότας αὐτὲς ζημία κολάζων. ἡ δὲ βασιλεὺς ἐπιτό οὖσον μεθήροξε, τὸ κῆ μιν πλημμελῆντας εἶπον, τῆ πρὸς αὐτὸν δεῖν σωφρονίζεν κολάσει ἀπαίδας μὲν πολλὰς ἢ φύσις ἀνέδ' ἔξεν. ἐνξαμένους μὲν πάλαιδίας ἐντυχῆσαι. σεσηθέντας ὁ φησὶν ἀσθενεία ἄλλοι δ' ἀπαίδες γεγόνασι, ἐπεσοιτήσθαι παίδων διαδοχῆς. γυναικείας δὲ ἀποσροφῆ μίξεως, ἢν σφοδροτάτω φιλοφίας ἐρωῖ πρὸς ἰλινοῖ ἀγνείαν ὅτι παρθεναίαν γυναικῆς ἐρωσίου Θεῶ καὶ ἀγαθὰ μὲν αἰ μετ' ἡλθον, ἀγνώ κ' ἀναγνώ βία. ἡ δὲ κ' σώματι, σφῆς αὐτὰς καθ' ἑαυτὰς αἰοῦ, πτωείας ἀξίον τέτο, ἢ δαίματ' ὅτι ἀποδοχῆς ἐρεθῆν ἠγεῖσθαι; ἢ μὲν γὰρ πρὸς μία, πολλὰ ἀξία. τὸ ὅ κατ' ὄρωμα, κατὰ φύσεως. τὸ μὲν αἰσθενεία φύσεως, παίδων ἰπιδυμίας σερεμῆνας, ἐλεείσθαι. ἀλλ' ἐτιμωρεῖσθαι προσήκει. τὸν ὅ τὸ κρείττον ἐρασην, ἀξίον εἶναι ἰσπερ δαμάσσειν, ἀλλ' κολάζειν. ἐτὼ τὸν νόμον βασιλεὺς σωφρονισμῶ μετερρύθμιξε. κατὰ τὰ τῶν παλαιῶν μετ' ἀλλοτήτων ὁμοίως, παλαιοὶ μὲν νομοὶ ἐπ' αὐτῆς ἐσχάτης ἀναπνοῆς ἀκερῆ ὁμοίως ῥημάτων λέξεσι τὰς σωλαθημίας ἐναθῆκας. πρὸς τὸ δὲ ἰνας κ' ποίας δὲ φησὶν ὅτι λέγεσθ' ὡς ἔξεν κ' πολλὰ ἐκ τῶν ἐκακῶν ὅτι, ἐπὶ ἀεὶ γραφῆ τῆς τῆ καθ' ἑαυτὸν ἀποσροφῆς ἀδὴ σιωδῶν βασιλεὺς, κ' τὸν μετεποίησεν τὸν νόμον. ἰλοῖς ῥημάτων ταῖς τυχεύσας φωναῖς τὸν τελειώματα. ὅτι τὰ κ' γὰρ μιν διατάξασθαι φύσεως. καὶ τὰ τὸν χόνι γράμματι τῶ αὐτῶ δόξεν ἐκ τῆς αὐτῆς κὰν ἀγράφως ἐθέλη, μόνον ἐπὶ μαρτύρων τῶ πρὸς αὐτὸν ἀξιοχρεῶν, τῶ πῶν δωματῶν σω ἀληθεία φυλάξην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

Ὅτι ἡσσαντὸν ῥῶν Ἰουδαίους μὴ δουλεύειν, ἢ δὲ συνδεδεμένους τὸς ἄλλους εἶναι ἐσομοβίτοισι, λοιπὰ.

Αλλὰ κ' Ἰουδαίους μὴ δὲνα χρεῖσθαι ἑαυτοῖς ἀμοβέται δαλεύειν μὴ γὰρ δεμῶν εἶναι.